

Meie Mats

Tolmetus ja tallitus asub Harju tän. 46/15.

Nr. 52. (234)

Laupäeval, 14. veebruaril 1920.

Nr. 52. (234)

„Kes hiljaks jääb, see ilma jääb!“

Lätlane: „Kuule, Mats, õpeta mind kah, kuidas niisuguseid ilusaid kuldkalu püüda?“

Eestlane: „Nüüd on sul, weli, raske niisugust kala kätte püüda — sa oleks pidanud ühes minuga püügile'asuma!“

Indialase kingitus.

F. Oberg.
(Järg 4.)

Tema näis minu arust ikka iseäralikumaks muutuvat, aga kui ma teda siis jälle rahuli lkuna nägin, nagu ma teda waremalt olin näinud, siis oli mul, nagu oleksin ma oma mõtetes liialdanud, wõi nagu oleksin ma enesele wale pildi teinud, ja kui ta wiimaks mulle omast leidusest enam midagi ei rääkinud, siis jäin ka mina jälle rahulikuks.

Seal sündis ühel päewal, et mind van Staal, päewapiltide üle juttu ajades, oma tuppä kutsus, kus ta mulle üht täiendust tahtis näidata, mis ta päewapilditamise alal teinud.

Kuna tema pilte otsis, olin ma akna juurde astunud. Sealt langes mu pilk kogemata van Staali kirjutuslauale ja jäi seal äkki nagu nõiutuna ühele päewapildile seisma, mis seal owaalses hõberaamis seisis. See oli profiilpilt näost, mis mind südames kokkuma pani.

Nüüd pean ma mõne sõnaga tagasi minema sündmuste juurde, mis ma Kirkintellanis juba olin läbi elanud. Omas nooreseas, enne kui Hommikumaale läksin, olen ma väga sügawa pettumuse osaliseks saanud, ja see sündmus oli mehest, kes naisterahwaid austas, äkki wilu naistepõlgaja teinud. Indias kutsuti mind kõik aeg, mis seal mööda saatsin, algusest kuni lõpuni „raudsüdamega meheks“ — nimi, mida ma ise üsna õigeaks arwasin; ja õieti olin ma uhke oma raudse südame peale, sest see hoidis minust Bombays kõik naised eemale.

Kirkintellanis olin ma kord enne ühtsuuremat lõunasööki õelt küsinud, kelle ta mulle lõunaseltsiliseks määrab, ja õde oli mulle wastanud, et mu daamiks olema saawat miss Noora Marr, kuulsa looduseuurija sir Donald Marri tütar; preili Marr olla 28 aastat wana, olla matemaatik ja loodusteadust õppinud ja nüüd juba mitu aastat oma kuulsa isa assistent. Mina ootasin temas wana tüdrukut, prillidega, suurte jalga-dega, ja arwasin esiotsa, et eksin, kui mind ühe sirge, noore preiliga, kui miss Marr'iga tutvustati. Aga see neiu, nii sirge ja sihwakas, kelle keha täis nooruswärskest ja jõudu, kel nii selged, hallid silmad ja kes nii ilus, wilu neiu, oli tõesti kuulsa isa tütar. Ja see kestis ainult mõne päewa, mil ma temaga mitmesugustel puhkudel kokku sain, ja see haruldane neiu, kes nii mahedasti oskas naerda, oli kõrgemas lahutusteaduses ootamatu kunsttöö korda saanud: ta oli minu raudsüdame sulatanud südameks, mis lihast ja werest koos seisab.

Läbikäimine miss Marri ja minu wahel ei muutunud selle kahe nädala sees, mis sir Donald ja tema tütar weel Shotimaal wiibisid sugugi teiseks kui ta algusest saadik olnud — ta jäi puhas seltskondliseks; aga sellegipärast oli sagedane kokkupuutumine meile wõimaluse

annud jutuajamisteks, kus juures üksteist enam ja enam tundma õppisime. Kui me lahkusime, sündis see lootuses peatse jällejägemise peale Londonis, kuhu mul seekord weel nõu oli olnud minna. Mul oli tunne, et miss Marr minu tunnete üle ei wõinud kahewahel olla — ja „Jällejägemiseni!“, millega ta lahkus, näis minu kõrwus nii olewat kõlanud, nagu ootaks ta seda ajajärku.

Siis aga oli Ewelyni surm minu plaanid ära muutnud, ja nüüd nägin ma sin Berliini ligidal sanatooriumis Noora Marri pilti hollandlase kirjutuslaual.

Kas van Staal mu pilku oli tähele pannud? Igatahes langes, kui ta nüüd minu juurde astus, ka tema pilk pildi peale. Ja siis sündis seesama lugu, mis mulle ju paar nädalat tagasi ülewalt ta töökojas oli kokkuwust walmistanud: äkki muutus van Staali nagu niisuguseks, et ma seda weel waewalt wõisin ära tunda. Pingul ja wiltu oli iga lihas ta näol; ta kinnisurutud huuled kahwatasid otse paberwalgeks ja ta silmad puurisid endid pildisse, nagu oleks nad seda õgida tahtnud.

Kohe selle järele oli kõik sama ruttu kustunud, nagu see oli tekkinud.

„Need siin ongi need üleswõtted,“ ütles van Staal rahuliku, muutumata häälega, mulle mõnda maastikupilti näidates. Siis hakkas ta rahulikult lähemat seletust andma.

Juhmina kuulasin ma teda. Hõberaamis seisew pilt ja hollandlase pilk selle peale ei läinud mul meelest. —

„Kas teate juba?“ ütles doktor von Losswitz mulle, kui ma söögisaalist õhtul van Staali seltsis parajasti tahtsin lahkuda. „Homme tuleb Teie sugurahwas. Kuulsad koguni, kelle nime Teie igatahes tunnete: sir Donald Marr oma tütre.“

Seal kõmatas ukseprahwatus.

Van Staal oli toast sõnalausumata lahkunud. —

Kui ma järgmisel lõunal kella kutse peale rutemini kui muidu alla sööma läksin, jõudsin ma parajasti sinna, et näha, kudas doktor von Losswitz kaks kõrget kuju saali saatis — üks neist oli pikk, suurtsugu wälimusega wanaherra ja teine noor neiu, keda nagu seesmine rütmus edasi kandis. Need olid sir Donald Marr ja tema tütar Noora.

Juhus — wõi ei olnud see mitte? — tahtis, et Noora pilk kohe minu peale langes. Hele sära tekkis talle silmadesse ja õrn puna tõusis ta näole. Ta teretas mind pead nikutades, ja niipea kui doktor von Losswitz tulijaid teistele wõõras-tele oli tutvustanud, astusin ma Noora juurde.

„See on ilus, et inimene wõõrsil kohe kodumaa tuttawaid leiab,“ ütles Noora Marr minu teretuse peale, ja siis jutustas ta, et ta isa seltsis Berliini kongressile reisinud ja nüüd siin mõne aja soowiwat puhata.

Kuna ma Noora kõrwal seisin ja õnnelik olin, et tohtisin tema ligidal wiibida, temale silma waadata, tema särawaid juukseid imestada, nii et kõik mu ümbrus ära unus, oli mul korraga tunne, et üks pistew pilk kusagilt mind üle Noora tabas. Üles waadates nägin, et van Staal saali oli astunud.

Aga ta tuli meie juurde harilikus rahus ja wiisakalt nagu ikka. Mina astusin siis sõnaga: „Jällenagemiseni parasteni!“ tagasi ja kuulsin weel esimesi sõnu, mis van Staal ametlikul toonil sir Donaldile ja miss Marrile ütles.

Noora Marri ilusast, uhkest näost oli äkiline kahwatus üle libisenud, kui van Staal nii äkki tema ette ilmus, ja kuna van Staal siis temaga rääkis, wahtisid Noora selged silmad, ärewusest tumedamaks muutunud ja iseäraliku äraseletamata ilmega, mis nagu birmu meelde tuletas, otsekohe edasi, nagu üle kõigi asjade olewusetusse. Kõik ta särawus oli nagu peoga pühitud, kõik ta löbu läinud; ta oli ühe sõnaga öelda inimene, kes oma ärewust püüab warjata, kuid sellega õige wiltsasti walmis saab.

Ja mina pigistasin hambad kokku, nii et nad ragisesid. Siis pöörasin ma kõrwale ja olin oma lauanaabri, ühe wäikse Prantsuse paruniproua wastu, nii tähelepanelik, nagu see seda minu poolt iial ei olnud oodata wõinud.

Ilma et ma enese poolt liig palju oleksin tarwitsenud teha, juhtus järgmistel päewadel tihti, et sir Donald Marr, tema tütar ja mina üheskoos wiibisime, nagu see ühe maa elanikkude ja wanade tuttawate juures iseenesest mõistetaw on. Van Staali, kes — nagu ma kõnedest kuulsin — Marridega kahe aasta eest Pariisis tuttawaks saanud, oli kuulsa shotlase seltsis ainult harwa näha; kas tema Marridest wõi Marrid temast eemale hoidsid, ei olnud teada. Oli ta aga Nooraga sellegipärast mõnikord koos, siis ootasin ma ilmaaegu mõnda märki, mis mulle oleks ära wõinud seletada nende wahekorra ja Noora pildi loo tema laual.

Miss Marr oli otse läbitungimata tagasihoidlik. Ka minu wastu. Usna harwa kord, kui kahekesi olime, näis soojus, mis ta Shotimaal näidanud, jälle elawaks saawat, aga see sündis liig harwa, nii harwa, et ma ilmast ilma lootuse ja kahtluse wahel pidin wankuma.

Mul oli kindel nõu lähemat wälja rääkimist otsida, niipea kui mul selleks wõimalus awanes, sest minu meelest oli parem mahapõrutawat tõtt-kuulda kui seda teadmatust wälja kannatada.

Neil päewil — ootamata warakult, sest käes oli alles nowembrikuu algus — oli esimest korda tublisti lund sadanud, ja seda taheti sel kombel pühitseda, et enam jagu sanatooriumi wõõraid saanisõidu kawatses teha. Nii siis leidsin ma sel puhul mahti igatsetud kokku-
saamist korraldada, sest wististi oli miss Marr nõus sõitu minu seltsis tegema, ja et sir Do-

nald wististi koju jäi, siis oli mul wõimalus sel puhul oma südame pealt kõik wälja puistata ja teada saada, missugune saatus mind ootas. Wististi oli Nooral sama tundmus, kui ma talle oma palwe ette kandsin. Täitis ta mu soowi, siis oli mul juba ette teada, et ma õnnelik tohtisin olla.

Õhtul, kui sanatooriumiwõõrad, nagu enamasti ikka, saalis koos wiibisid, astusin ma miss Marri juurde, kes nootisid sorides parajasti klaweri juures seisis, ja awaldas talle oma palwe.

Noora waatas üles, ja ta selgetes silmades seisis see walgus, kuna õrn puna ta põskedesse tõusis.

„Ma tänan Teid, sir Henry — ja sõidan heameelega Teie seltsis!“

Ta häälest oli wälja kõlanud toon, mis mu südame õnnelikult tuksuma pani.

Ma teadsin, ta oli mind mõistnud, ja sõnatumalt kumardasin ma ta käe kohale ja suudlesin seda.

Ei olnud ime, et ma nüüd nagu palawikus seda tundi ootas, mil mul wõimalik pidi olema temaga ülejärmisel päewal, see oli reedene päew, ükski olla, seda enam, et ma Noorat wahetajal ei näinud, ta isa oli ennast kergesti külmetanud ja tuppa jäänud, kus Noora temale seltsiks oli. Ma wiibisin nagu tuliste süte peal.

Wiimaks ometi jõudis reede kätte, ja osawõtjad kogusid just enne teeleminekut weel einele. Daamid ilmusid juba karwamütsides ja loorides, wäljast kajas lõbus kellade ja kuljuste kõrin ja sünnitas laua juures lõbusa elewuse.

Ainult mina ei tundnud õiget rõõmu, sest koosolijate hulgas puudus weel miss Marr, ja minu rindu asus suur hirm, et ta ehk oma isa pärast weel wiimasel silmapilgul wõib ära ütelda.

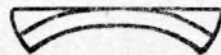
Kuid siis ilmus ta, rõõmsas tujus ja ilusam kui iial enne.

Ta wõttis minu wastu wabaks jäetud platsile koha, ja mulle näis ta särasilmist imeilus kewade wastu naeratawat. Waewalt suutsin silmi ära pöörda selgelt, ilusalt neipunalt, mis nii kaunit Siberi rebasenahast mütsi alt wälja õõgus.

„Mis siis see on?“ kuulsin ma korraga doktor von Losswitzi häält läbi jutukõmina kõrwu kajawat. „Herra van Staal on alles ilma saanikohata? Kas siis herrased selle on ära unustanud?“

Nüüd kõneles van Staal eksiarusaamisest, mis nüüd paraku ilmuwat. Mina teda ei kuulnud. Sest mind huwitasid praegusel ilmapilgul herra van Staali arusaamatused wahet. Ma kahetsesin ainult, et sõidule jälle wiivitus tuli.

(Järgneb.)

Mis tähtsad niinad Rahust arwawad.

(Anket).

Et tähtsate shentelmannide arwamist Rahu üle kuulda, ja seda oma lugejatele teatada, wõlitas „Meie Mats“ mind waest paganausulist mainitud isandaid interweerima. Et mu wahekord aga suhetud isandatega õige tropikaline on ja külmast saunast ega kupulaskmisest ma weebruarikuul ega ka muul ajal hästi ei taha hoolida, siis saatsin neile igatühele ilma margita kirja ja palusin küsimuse peale: „Mis te Rahust arwate?“ wõimalikult pea wastata, wastasel korral wastawat abinõu tarwitusele wõttes, sest üks wastutaw toimetaja, kui talle wastu ei tulda, ei wõi selle eest wastutada, et ta ise wastu ei tule.

Poole tunni pärast tõi mulle mütsita ekspress järgmised wastused:

Wõõrastemaja „Taewas“ wanem uksehoidja Peetrus:

„Agga waata, see Rahho o mulle wäega meele järele, sest nüüd saan ka mina Rahho ja wõin tukkuma jääda ja oma lihha wälja puhata, sest mull ei ole mette waja ühtelugu ust awada ja punaseid sisse laske. Ja ma ütlen teile, nad tulid sisse ja tõi kaasa enesega kokaiini ja täia ja muud kommunismust, mis ei olnud ühegi Inglisemele järele. Agga nüüd o Rahho neile tee eest kinni pannod ja ma wõin tukkuma jääda ja oma lihha wälja puhata ja kõik Ingrid minoga. Allelooja!“

Don Kichott.

„Ma olen oma elualgusest saadik äge Rahu poolehoidja olnud. Tuuled ja tormid ei ole mind kunagi rahuldanud ja asjata tiibadega wehklemine on mind ikka äritanud. Ma soowitaksin, et te Rahul aegsasti tiivad katki murraks, sest muidu wõib ta lendu tõusta, aga parem üks tiibadeta Rahu urtsikus, kui kümme tiibadega Rahu urtsiku katuksel. Hoidke tast eemale Hispaania haigus ja kaswatage tast hea torreador, et ta kõik teie tigidad raswahärjad maha materdaks!“

Rasputin.

„Kui ta neitsi on ja alles esimest korda alla kirjutatud, siis olete kasuliku kaubaga kokku juhtunud, kui ta aga see ama on, keda sakslased ja juudid Brestis wägistasid, siis olete sisse kukkunud ja siis ei suuda ka 15 miljoniline waluraha asja parandada.“

Willem II.

„Rahu on armukene, kes seni sinuga hea on, kui sa teda rahulikult teistega flirti lased lüüa. Kui sa aga nõudmistega esined, annab ta sulle korwi.“

Sibirjak Koltshak.

„Kahtlen wäga, et see Rahu teid rahule jätab. Asi wõiks paraneda ainult siis, kui te ta minu kaswatuse-majasse kaswatada annaksite. Mina olen kogenud rahustaja.“

Deniikin.

„Мать (kaks järgmist sõna on arusaamatalt kirjutatud Cori).“

Maaliidu kajakas.

„Mis kurami Rahu sihanti om? Mes ta meile annap? Mitte midägi. Mede mõõsat wõtab ära, igale narakule annab lapi maad — ka kas tu om rahu. To täidap enge aga ei anna rahu. Õige Rahu oles meile landeswiir toonu. See oles õige Rahu olnu ja me oles kõik rahu olnu... Ptui!“

Marodöör.

„Imelik asi, kuidas niisugust tüüpust wabariigi piiridesse lubati tungida. Kus olid meie terwishoiu walitsuse silmad? See karmantsik on ju kardetawa haiguse laialilaotaja. Ma olen kindel, kui ta kauemaks ajaks meie keskele jääb, siis enam ükski õiglane marodöör eluga ei pääse.“

Spekulant.

„Mis rahu see on? See on ju piiratud rahu. Ta on kõik piirid kinni sulgunud ja paneb meie rehknudid mokka. Meie Wenemaale määratud moonaga tagawara hallitab ja mädaneb ja meid waritseb nalg. Oleks me oma moonaga Wenemaale saanud wedada, oleksime miljonärid olnud ja mida rohkem miljonäre, seda suurem riigi wäärtus. Nüüd aga — äh, see pole kellegi Rahu, waid sigadus, mets- ja mere sigadus!“

Ametnik.

„Kui ta see 15 miljoni altkäemaksuks oleks kaasa toonud, siis oleks t'aga rahul wõinud olla, nüüd aga ei tee mingit rõõmu.“

Miljonär Habenicht.

„See on üks soolane Rahu, mis suhkru haigust wõib tekitada.“

Pankrotis balagan.

„Austatud publikum, me ei saama enam see jätendus andma — meie kõige parjemat klounid olema oma luud kondid saltomortalet tjehes ära ljehkunud!“

„Ma annaksin talle heameelega 10 marka, kui ta sinna kaoks, kust ta tulnud!“

*

Juut Kopkin.

„Ai waimere see olep kwalt. Meil olep tarwis karjuda see karauul! See Rahu olep peris messhuge. Tema ennast mette lasep era osta. Tema mette tahap see papre raha, temal olep kuld. See ilus kelisew kuld raha. Ja tema juudil mette andma see kuld raha. Kas see eigus olema kus lehep juud see hulka papre rahaka? Ai waimere ja niid tulep see Rahu ja lasep see sedur lahti ja itlep: mine kodu. Ja

sedur tulep kodu ja kas ta waatap heameelega see juude peale ja kas ta itleb see juudel iks ilus sena? Ai waimere, ai mitawaas, ai stubele stiwele, ai, ai a wumwtsik, a sektrik a memele wastotele . . . Karauul!“

*

Wiru daam.

„Selle Rahu paras paik oleks Weerenni kõige märjem koht. Ta on üks wastik ja alatu naise kalts. Oma ilmumisega peletas ta kõik meie kawalerid ära. Tshoni on läinud, neegrid kah, prantslased niisama ja isegi põhja läinud korpuse kuld täid teewad wehkat. Niisugune

wana libu! Kuhu me nüüd nende wäikeste ta-
tiste ninadega wäljamaa walutadega läheme?..."

J u d e n i t s h.

"Minu tuluõhtu on möödas ja mind see
Rahu enam rahutumaks ei tee."

W o o r i m e e s K r o n n u.

"See Rahu ei tee head meelt
Ma pühiksin ta raibe teelt.
Nüüd konka hakkab liikuma
ja mööda roopaid kiikuma,
ja konkurent meil kaelas on
kui kronnu wiinal samagonn!"

Gori.

Kui Rahu tuli.

(Fantaasia ajalehtede järele.)

Helgiwiskajate poolt walgustatud saalis ootasid ärewalt rahusaatkonnad, ajakirjanikud, teenijad ja muu krempel Rahu tulekut. Nurkadesse olid seatud kinoaparaadid ja fotograafid, kes tähtsat silmapilku pildistama pidid.

Rahu oodati kannatamatult. Ajakirjanikud närisid pliiatsid, lugesid "Postimeest", jalutasid niisama tähtsate ninade keskel ja suitsetasid eeskojas, kus tuuletõmbuse pärast kergesti nohu wõis saada.

Üksikud rahusaatkonna liikmed käisid muigades edasi-tagasi ning piilusid punast lauda, mille peal olid mitmesugused paberid ja dokumendid. Tarwis oli tänast tähtsat päewa meeles pidada, sest Rahu-ingelt, kes nähtawasti weidi hiljaks jäänud, tahtis pea iga mees näha.

Õues oli juba pime õõ. Külalist oodati juba terve päew, aga ikka selgus, et Rahu-ingli kohalejõudmine takistatud on. Küll arwasid mitmed, et siin jällegi wiletsad wabariigi raudteelolud süüdi on, aga jõuti siiski otsusele, et wiibimine Rahu enda toaletist oleneb. Rahu-ingel oli ju naisterahwas... ja selle tõttu wõib täiesti andeks anda trükiwigasid, mis Rahu-ingli küljest leitud.

Ajakirjanikkudel hakkas peaaegu igaw. Olid läbi loetud "Postimehed", rahulepingu tekst ja wõileiwa ümber mässitud ajalehe-tüki sisu, kuid see üleannetu trükiwigadega Rahu wiibis ikkagi. Tema näis diplomaatilisid otse nariwat nagu naistesooist olemus kunagi. Aineti waadati aknast alla walgustatud tänawale ja peeti silmas isegi iga möödaminnejat õõliblikat.

Selgesti wõis arwata: naisterahwas oli petnud. Ja wast ei mõtelnudki tema tulla konwerentsi saali? Aga Wernerisse minemiseks on kah aeg hiline...

"Wast ei leidnud ta maja üles?" arutati kooswiibijate seas.

"Wõi jäi ta akki plekisoetõppe? Ja seda wõib nüüdsel ajal kergesti juhtuda!"

"Ah mis, sellewastu on Rahu küllalt terve ja sigituswõimuline. Imelik, et ta weel mitte abielus pole!"

"Ahah! Waat sul säh! Nüüd ma tean küll," ütles "Saba" kirjasaatja, "Rahul polnud lihtsalt õõluba ja küllap kaitseliit ta kinni nabis! Mis, ega muud temaga pole juhtunud!"

"Kõige selle wastu fitlen ma: Rahu kui taltsutamata naisterahwas läks lõbu taga ajama," kiitis keegi moralist.

Ootamine muutus tõepoolest igawaks. Keegi tukkus juba toolil, alatasa nohisedes, sest ta oli arwatawasti alt eestkojast tuult saanud.

Wiimaks käis salajane sahin läbi saali. Ajakirjanikud wärskendasid erkusid, rahutegijad said enam lõbusamaiks ja libedamaiks. Edasi anti teade: Rahu on kohal ja puhastab eeskojas jalgu; walmis olla.

Nii oli mitmetunniline waew lõppenud. Kogu inimeste trobikond kogus ukse juure, rahutegijad läksid punase laua juure ja istusid. Kinoaparaadid klõbisesid.

Rahu tuli wäsinud naisterahwana. Ta juuksed olid segamini; ta heitis arwustawa pilgu koosolijate poole, kes wahepeal toolidele istunud.

Esimees kõlistas kella:

"Awan koosoleku. Wõib asja arutamisele asuda?"

"Jah!"

Esimees tegi tõsise näo.

"Lubage küsida, armuline preili, mispärast teie nii hilja koosolekule tulite, see tähendab, üleüldse mitte ei tulnud, sest määratud aeg on juba möödas... Me teame, teil oli muidugi isiklised põhjused, millega meie kahjuks rehkendada ei saa... Noh, olgu kuidas on... Teie olete igatahes siin ja nüüd palun järgmist wastata: kuidas teie õige nimi on? "Ärge kõrwale puigelge!"

"Kas teie weel ei tea? Rahu!"

"Isanimi?"

"Polegi. Isa kah pole."

"Kust wallast passi saate?"

"Polegi passi?"

"Mis? Teil pole passi? Ja pakute ennast tähtsale kohale teenistusse? Seda poleks ma uskunud... Aga kui just koosolijad heaks arwawad, siis wõib talle selle muretseda..."

Sekretäär kirjutas Eesti passi walmis, millele kõik koosolijad alla kirjutasid.

Siis läksid. Rahu läks, heites naerwa pilgu punase laua poole, et järgmisel päewal ministeeriumi masinakirjutajana minna. Ajakirjanikud pidasid kohaseks kolm päewa passita wäljamaalase auks magada.

O s w i.

Sise- ja välispoliitilised bonbonid.

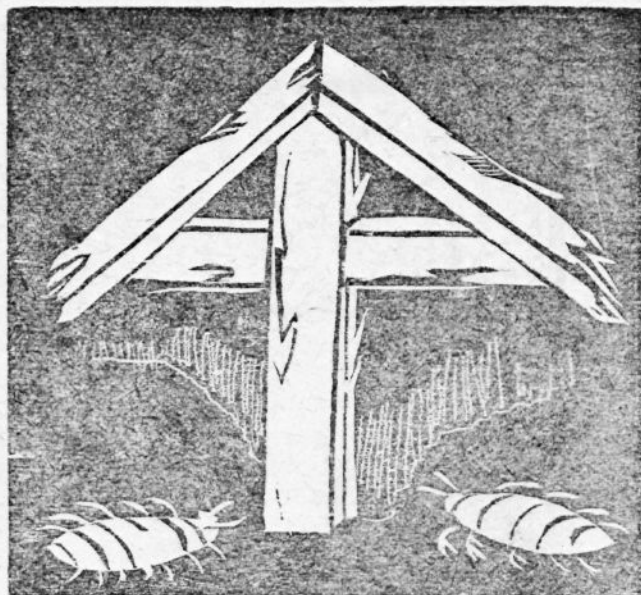
Põhja-Lääne armee on armetumalt põhja läinud.

Halekuulus walgerist, kes Eesti Matsil ristiks kaelas oli, on risti ja põiki puruks pakatanud. Üks Wenemaa „ülesehitaja“ on jälle oma nagaika koorma alla laiaaks litsutud ja parandab oma haawu trellide taga.

Kuid siin ei ole midagi imestada. See on täiesti loomulik. Üks tõsine tsaari sulane peab oma tegewust tingimata wangikambri aureoliga kroonima. Kõik tsaari sulased on seda teed käinud ja kudas wõis Judenitsh teist teed samuda! Jüri rist, sorokohwka ja wangitorn, need on asjad, millest ükski tsaari sabamarshall mööda ei pääsenud. Ja see on ka praegu nii ja kestab seni, kui wenelasi weel ilmaruumis leidub.

Imestada ei ole siin midagi. Imestama peab ainult, et see meil imestust sünnitab. Just nagu oleks meil warastamine ja kroonu raha läbilöömine tundmata asi! Meil on lugu weel pahem — meil warastakse ise ennast. Judenitsh warastas liitlasi, warastas rumalat Wene tiblat, kellega tal midagi ühist ei olnud, kes ainult tema, kui õnneküti, ani oli. Meil aga warastakse ise oma majast, oma warandust, neid warastawad meie oma pojad. Meil ei ole pea ühtegi kroonu asutust, kus kuritarwitust ette ei ole tulnud. Meil warastawad suured ninad wäikestega wõidu ja ehitawad niwiisi riiki. Siin ei aita moraaliga kollitamine ja seletused et: „sa warastad iseennast, nagu oma ligemist“, waid siin on karedat luuda waja, kes sõnniku kojast wälja pühib. Muidu waob kõik see krempe kokku ja meil ei jää enam peale Juude — nitshe wo!

Kui lätlane punasesse rappa lätsti kukkus ja Bermondi öökullid ta silmad-kõrwad peast ära tahtsid kiskuda, karjus ta: „Mats, natshurp! ja prauks maja!“ Ja Mats läks, tiris ta natipidi kuiwale, pühkis nina tatist ära ja wiis ta tuppa sooja. Nüüd on lätlane omale jälle kõhu ette söönud ja lööb „igunsi“ peale käega. „Igunsi“ abi pole tal enam waja, sest ta kodu on korras ja poliitikat, seda mõistab ta isegi teha! Et ta seda mõistab, näitab see asjaolu, et ta Matsi Tartusse ükski jättis ja otseteed Moskwasse pöörutas, rahuläbirääkimisi pidama. Aus sõber küll wist niwiisi ei tee, kuid sõprus on ju wana iganenud traditsioon ja meie ajal ei ole see enam modern. Modernsus on aga peaasi, isegi poliitikas. Elame ja waatame, kudas lätlane oma poliitikaga rabeleb. Ehk tuleb jälle Matsilt abi paluma, kui kogemata kahe öla peale langeb ja sunnitud on wana traditsiooni jälle austama. Ma ei tea, mis Mats teeb, kuid iga tahes ta madamunadega loopima küll ei hakka.

Täid: „See walgerist on ju nii mada ja koidest ära näritud, et ta isegi meile enam peawarju ei suuda anda!“

Eestit kutsutawat rahwasteliidust osa wõtma. Üllataw teade! Mis mõttes seda tehakse, on teadmata, kuid küllap wist sellepärast et Eesti head krepkat samagonni oskab pruulida. Ja see samagonn liituks kõik rahwad poole tunni pärast ühte hunnikusse. Ka mõistab Eesti hästi jook-minguid, trallinguid ja banketta korraldada ja see on ju waga tähtis asi. Pealegi on Eestil igasuguste maa-, taewa-, kaitse- ja muude liitudega küllalt liidulisi kogemusi. Hüwa asi! Liiku saab!!

Lätlased laotawad oma ajalehtedes tihtipeale waleteateid Eesti üle laiali. Pole midagi imestada — lätlane jääb ka siis lätlaseks, kui tal oma riik on!

Plekiline soetõbi on oma otsaga Tallinnasse jõudnud ja teeb siin kõik asjad ja wärgid plekiliseks. Paljud „suured saksad“, kes riigi kassast „plekki“ on tahtnud kõrwale toimetada, on haigeks jäänud ja nende asjad on kohtu-uurijale järeleuurimiseks saadetud. Haigus laguneb laiali. Iseäranis palju ohwrid nõuab ta ametnikkude hulgast, kes kuke munadega tegemist teewad.

Et de jure tunnistamist wõimalikult pea saawutada, kawatsetakse kõik walged potid walitsuse ametnikkudele rekwireerida. Niisama tuleksid ka rekwireerimise alla: tühjad pudelid, panged, lähkrid ja liiwapaber № 00.

Gori.

Ka rahuleping.

„Aulik õpetaja ärra, me tahas Liisuga ka lasta oma rahulepingu ära rahwitseerida. Ma saa kaits-
tuhät märka sõjakulu ja Liisu liikumata waranduse eluks ajaks omale kasutada. Peale selle o puskar mul
igasugusest ranstiit maksust waba ja Liisu ei tohi omal rohkem sõjarlistu pidada kui need, mis tal suus!“

Päewakaja.

August Gailit määrati Esturi kirjasaatjaks Lätimaale. Tema ülesandeks olla Läti praeguse olukorra üle lähemat informatsiooni anda. Kuradi tore mõte on Esturil! Teab, et Läti mees kohe saada. Pole waja otsida. Muudkui — Gailit Lätimaale! Gailit on lätlane! Ja siis saadab ta arwatawasti oma „informatsiooni“ saatana karussellide näol. Ning loomulikult, kui „Klounide ja faunide“ teine raamat ilmub, siis on see täis Esturi informatsiooni Lätimaalt. . .

*
Meil Tallinnas uus leht,
mis Wene P.-L. seht:

ta tagurlane, walge, kaine,
poliitiline pesunaine.
Waid kõige enne peaks ta
küll e'n d a puhtaks pesema.

*

Toitlus wäljawaated on meil õige sapised. Ajaleh-
tede kirjasaatjad on Tallinna toitluswalitsuse ülema juures
jutuajamisel olnud, kes ka mele praegust olukorda selgita-
nud. Kõige põlewamaks küsmuseks olla leitwamuretsemine,
selle järele peaks Ameerika nisu peale hädakorral mõtlema.
Niisama olla ka suhkruga lugu halb.

„Mats“ arwab aga:

Lihtne abinõu.

„Aida oleme me tühjaks warastanud, kraami kõik maha saherdanud mis nüüd saab, kui rewident tuleb?“
 „Äh, katsu asja! Me tõmbame tule otsa ja asi tahe — ei haugu ükski koer enam järele!“

Leiba pole meil üleüldse tarwis, pealegi, kui see haganane; meie aja inimene on niivõrd arenenud, et ta tshekikidest elada võib. Ameerika nisu pole ka kõhule kohane, sest see teeb isu ja sunnib niiviisi inimest nisulaewa igatsema, mis aga kunagi kohale ei jõua. Ka suhkur pole nüüdsel ajal enam moes. Teda weetakse küll sisse, toitusministeerium teda näha ei saa, aga Wiru tänawal müüakse teda, 30 marka nael — muidugi, tehniliseks otstarbeks. Suhkru aset täidab nüüd märg sool, mida toituswalitsus jagas.

Matsi arwates on hra Saati eelalmdused asjata ja toituswalitsus kui seesugune tuleks likwideerida.

Waat' sulle säh! Demokraatline wabariik ei meeldi enam. Wasknarwa walla nõukogu olewat palunud, et kooliõpetajate ja kooliwanemate-nõukogude wallimise kohustus nõukogu pealt ära wõetaks, sest nõukogu, kelle liikmed lihtkalamehed ja käsitöölised, ei ole nende kohuste wastu asjatundjad! Seda abinõu peaksid ka me riiklised „kalamehed“, õngitsejad ja laias wees purjetajad silmas pidama.

Wiinawabrikud Wirumaal tohtida ainult külmawõetud kartulid wiinaajamiseks tarwitada. Kuidas jääb „sagonniwabrikutega“? Wist nii, et ainult külmawõetud talumehed tohiwad puskari ajada. Oswi.

Ekskursioon Taali ja Sintli.

I.

Kui Pärnu plika ära tüüdas,
Maa neiu tundeid puhtaid süüdas,
Siis wõtsin kätte sõitsin Taali.
Sest pilti wäikest katsun maali.

* * *

Ma seadust tunnen juba hästi, —
Küll lugend teda risti-rästi:
End registreerisin ma kohe,
Et pole „wärdjas“, pole „sohe“,
Ei marodöör, ei wäehulgus,
Waid kristlik kristlike hulgas. . .
Siis taludesse pilgu heitsin.
Ja mõndagi siit nalja leidsin.
Kes pole sõjas poisinotid,
Siin elawad kui weskirotid:
Suur on ju piiga, plika kari,
Ja „luisul“ käies kaswab hari!
Ei uksi pane neiu haaki,
Sest õõ wõib tuua „sõjasaaki“;
Just nagu poleks nende mure,
Et mõni nolk toob toonekure. . .
Ja, siin on mõnus wäimeest mängi!
Wõid tätre kõrwal' heita sängi,
„Suupiste“ laual annab hoogu
Ja . . . jälle niida patu loogu!
Saad „kapamärga“, samogonni,
Kas astu talusse wõi onni. —
Weel „ninadest“ ma tahan westa.
Mats Kack ei aja oma kesta:
„Maaliidu“ tuus, kel mõisa, raha,
Silm hiilib ikka Riia taha. . .
Nii tunneb ka küll Johan Albeck,
Sest talgi mõisa, mitte aptek.
Kask, Sikk ja Tarkpea lööwad nuttu:
„Von Holtstein, sõida mõisa ruttu!
Too nuuti! Päril hullud ajad:
Kõik riisuwad meilt — maad ja majad!“
Kuid tühjad seni mõisa lossid.
Hull! Wallaisad nõnda „tossid“,
Et haridusest nad ei hooli
Ja saunanurka panid kooli!!!
Wald kaebab kõik kord Seljamaa'le.
(Wast sõidab Kogust kodumaale).
Ja — Theodor Pool, oh, tuhat neli!
Ta ka ju Taali meeste weli,

J. Hönelaik.

Kunstlised inimesed.

Wõru linnaapteegi akna peal, klaaspudelil.

Hans v. Kakk.

Kui keskaja lahutusteadlased oma töödes
musta kunsti ja nõidust abiks wõtsid, siis ei ole
ime, et nad odawatest metallidest kulda teha
katsusid, elupikenduse eleksiiri tegid, tarkuse

kiwi otsisid j. n. e. See on arusaadaw, sest —
nagu nad waidlemiste juures sofistilise dialekti-
kaga ühe mõiste kergesti teiseks tegid ja tera-
wate mõtte protsessidega scholastikas igat proble-
leemi naljakalt harutasid, arwasid nad ka samal
teel looduse asjadega toime saada, muidugi —
alkeemias. Aga naljakas on, kuidas nad niisuguse
idee peale tulid, nagu — inimese kunstli-
selt valmistamine, kuna selle asjaga, kaunis lõ-
busasti ilma alkeemiata, walmis saab. „Faustis“,
teises jaos, räägib Wagner wäga ilusasti ja asja-
likult selle kohta, tõlgime nii:

(Laboratoorium keskaja waimus, pikad
paendumata aparaadid fantastilisteks otstarbeteks).

Wagner (kolde ääres). Kell heliseb ja
kole aime

Teeb hirmu wanas määrdin'd majas,
Ei liigu kava teadmatuse laine
Ja tõsist lootust hoia kauges rajas.
Ju helgib walgus, pimedus ei pääsi,
Ja kõige sisemises klaasis
Leek põleb, nagu elaw süsi,
Just kui karfunkel hellas waasis,
Kui walgud pimedas oasis —
Suur walgus tõuseb minu ees!
Oh, et ei tuleks pettumust!
Sa Jumal, kes seal murrab ust?

Mephistopheles (sisseastudes). Ter-
witus. Olen oma mees.

Wagner (kartes). Sul toogu terwist täht,
mis tõusnud uus! (Tasa). Kuid, pea hingelõhn
ja sõna kinni suus!

Üks imeteos on saamas, mida enne nähtud.
Mephisto (tasemalt). Mis on?

Wagner. Üks inimene saab siin tehtud.

Mephisto. Üks inimene? Kudas ääsi —
woodis Te sängitate armastaja paari?

Wagner. Ah, hoidku Jumal! wanas si-
gimise moodis

On lollus, mis ei nõua kommentaari!
See õrnem punkt, mis elu wälja andis
Ja kõrget jõudu omas põues kandis,
Mis andis, wõttis, iseennast löi,
Küll ligemat, küll wõõrast juure tõi —
On oma wäärtuse nüüd kaotanud suutu.
Kui löbustab end seega loom, ei asi muutu,
Sest inimene, kel' nii kõrged mõtted,
Peab sigimiseks tarwitama teised wõtted.“

Nii räägib Wagner. Aga teised keskaja al-
keemikerid, niipalju kui meile teada on; ei se-
leta inimese kunstiliselt tegemise tarwidust, waid
näitawad ainult, kudas seda teha. Ja sellest
räägiti weel, wõrdlemisi, uuel ajal. Näit. Hol-
landi arwuteadlane Nieuwenti, omas töös
„Traité de l'existence de Dieu, démontrée par les
merveilles de la nature“, Paris, 1725 — räägib
järgmst:

„Amatus Lucianus tõendas, et tema on näi-
nud ühte wäikest, tollipikkust inimest ühes pu-
delil, keda Julius Camillus, neegn uus Prome-

teus, alkeemia abiga teinud oli. Paracelse, omas töös: *De Natura rerum*, õpetab nende inimeste tegemist ja kinnitab, et pygmeed, faunid, satyrid ja näkid — keemialiselt tehtud on.“

Meie ei taha alkumia ajaloo kirjeldamisega lugejate kannatust proovida ja saadame neid, kes sellest huwitust tunnawad, ülewal nimetatud tööde juure tagasi.*)

Nüüd aga näitame, kudas lugu oli kunstliste inimestega Wõru linnaapteegi klaaspudelil ja arwame, et ka keskajal alkeemikerid samasuguste optiliste pettustega inimesi narritasid.

*

Wõru linnaapteegi juhataja on muidu tubli mees, tema ei ole küll mitte nii suur lahutus-teadlane, nagu herra Kristus Kaana pulmas, aga ta saadab laada rahwast kiusatuse sisse oma ümaiguste klaaspudelitega, mis punase- ja sini-sewärwilise weega täidetult apteegi akna peal seisawad ja kõik uulitsa-elu wastu peegeldawad.

Mitte hiljem, kui wiimase Wõru laada ajal tuleb üks maamees apteeki sisse, wõtab kübara maha ja waatab. Temale küsiti, mis tal tarwis, mees aga ei lausu sõnagi ja waatab üle laua, kus rohuteadlased töötawad, üksisilmi akna peale. Waatab üks weerand tundi ja läheb wälja. Arwati, et külawana farmatsöitide tööd imestab. Asi unustati. Aga poole tunni pärast seisis wana apteegi akka all ja wahtis sisse. Seda märgadi. Mõne aja pärast tuleb wana mees ühes oma eidega apteeki ja mõlemad wahiwad üle „letilaua“ akna peale. Wiimaks käsib apteegi juhataja:

„Noh, mis teile läheb, wana?“

— Missäld? —

„Mis teile läheb?“

— Midä lätt? Ei midägi. Ma kaie ammu seda pudelit ja tahtse teid, hirr, küski, kas sääl elun inimese sisen liiguse, wõi om na pap-rest? —

„Missugust pudelit?“

— Toda, sääl akne pääl. . . —

Wanale seletati ära, et kuulisarnastes klaasides inimesed wastu peegeldawad ja et neis pudelites ainult warjud on. Wana ei usu. Kui teda akna juure wiidi ja pudelisse waadata kästi ütles wana:

„Näe, kui suures ta kurrat mu nõna tegi! See on ikka ütts nõiduse wiggur! . . .“

Kui wanale asja weel kord seletati, jäi ta uskuma.

— Ja, ja — ütles wanamehe naine;

— Näe, sina ei usu! mina joht ütli, et nee warju ommawe, aga sina ajad ikki oma! Kas said nüüd? Ega's inimesi aptiikren ei tetä, neid tetäs tõist moodu. . . —

*) Soowitada wõiks weel Rooma luuletaja Lucretius Carus'e tööd: „*De rerum natura*.“ On ka saksakeelne tõlge — Ed. Reclam. Leipzig.

„Pernowskaja babskaja gaseeta“.

Kõige uuemad uudised ja päewasündmused.

Kadakad, otstawnoid Germani tõugu endised riigiametnikud ja muu intelligents „aus gute wahmiil“ awasid wanakraami „magasiined“, sest Saksa klubis ei ole enam „möglich“ lõbustada. Nüüd wiidawad tööarmastajad „otsrotshka“ mehed leti taga aega.

Kaup on mitmekesine ja peajasjalikult ennesõjaaegne. Igapäewases elus tarwisminewatest asjadest on tähtsamad portselöan potid, „obbe“ asjad, nikkel prilliraamid ja Inglis „bulawku“. Hinnad on aknal wälja pandud ja mak-sawad raha.

*

Tõhwri saunas wõetakse peale sissemineku taksi weel leili, oma wiha ja musta pesu eest maksu.

*

„Stadt krankenhaus“ kaunistab haigemaja aknaid patjadega, sest klaas on wäga läbipaistew ja tarwitab palju pecemist.

Soowitaw oleks proowi teha padjadega, sest siis saaks wärsket õhku, mitte jao pärast, waid nii palju kui süda kutsu.

*

Majaperemehed ja miljonäärid — kaupmehed kawatsewad „plessida“ „Linna“ saunale riitehoiu kappidele lukud, I. kl. sauna puhtama gara-fini ühes klaasidega (klaasa praegu ei ole — trimbatakse niisama üle kaela) ja kõõma tõbe pödewa 1½ piiga inwaliidi asemele ehk puukammi.

*

Papi Enno kannab kõrget kraet № 28, peale selle kui puskarmüümise eest „kraesse“ sai.

*

Uueks matemaatika õpeabinõuks on kaubandus-koolipoisid „Mutti Otshko“ wõtnud.

„Panka“ pandakse tubaka kotid.

*

Linna toitluspoodis müüdakse suhkurt tuu-sadele ja kõigile, kellel karakul kraega kasukas nina peale 5 naela — postiametnikkudele ja teistele mustatööliste k o l m naela nina peale.

Seesugune jaotus (nagu isand Janson seletab ja palub mitte pahandada) tulla sellepärast, et töölisi spekulcerimise eest hoida. Olla märgatud, et Pärnus kõige suurem spekulant tööline on, kuna juut ja „kõrgem klass“ tarbeaineid ainult „oma kasuks“ tarwitawad ja „alal hoiawad“.

Woorimehe loogika.

(Mõistupilt meie riigisadele.)

„Kuula woorimees, mispärast sa seda waest looma nii armetumalt peksad?“

„Ma olen loomakaitse seltsi liige!“

„No siis oleks su kohus olnud looma kaitseda.“

„Ma teen seda — ma peksan tal naha palawaks ja kaitsen sellega teda külma eest.“

Kudas korterit saada.

(Nature morte).

Teil on kaunis korralik sabakuub, nelja-nöõbiga west ja piip, mis Inglise asekonsulile häbi ei teeks, kuid teil ei ole korterit, sest te eksisteerite pealinnas ja teil puuduvad need 4000 marka, mis te korteri eest kontributsiooniks maksta võiksite pakkujale. Nii siis, asjad on muidu kõik korras, kuid puudub korter.

Kuid hea tahtmise juures võib ka selle saada. Korterikomisjoni peale lootust panna ei maksa, sest see supp ei toida.

Peab tegema nii, kudas Sass Supilurjus tegi. Ja Sass Supilurjus tegi nii.

Ühel ilusal päewal kui kraadiklaaside mee-leolu pügalat 15 alla 0 oli langenud ja tänawail allew wabariigi warblaste rühm Hamleti kuulust fraasi „olla wõi mitte olla“ kehastas, ajas Supilurjus raekoja ees oma riidehilbud seljast maha, ladus nad kronoloogilises järjekorras hunnikusse ja rajas tule otsa.

Kui hilbud põlema löid, ostis Supilurjus pool naela kartula siirupit, määris näo ära ja hakkas üle tule hüppama.

Waewalt sai ta kümme tundi niisuguse warwawiskamisega aega wiita, kui äkiste, nagu wälk selgest taewast, miilitsamees Sigu sinna ilmus ja Supilurjusel kõrist kinni haaras.

Ilma pikema sõnaraiskamiseta, wõttis ta alasti inimesepoja, see tähendab Supilurjuse. kaasa ja hakkas põhja-lääne sihis jaoskonna poole sammuma. Kusagilt põikuulitsast läbi-minnes, ütles Supilurjus miilitsale, et tal on midagi, mis sakuskat tarwitab ja kas miilits ei võiks nii suuremeelne olla ja siit worstipoest seda muretseda.

See juures sügas ta end hirmus kahtlasest kohast. Miilits wõpatas ja nõus olles kadus nagu Jaapani marutuul worstikauplusse.

Supilurjus keeras kohe, kui miilits ukse enese järel kinni oli tõmmanud, ümber ja ledis täiesti okkupatsiooni waba tänawaid mööda edasi. Ta jooksis autodega wõidu ja haukus woorimeeste setukate nina ees, nagu koer, kel kümneaasta maks maksmata.

Siis tormas ta ühte suurde pagariärisse sisse, kargas leti peale, pani omale kaks terwet tordidiskust pea alla, sirutas mudased jalad kasapreili wärwitud nina alla ja hakkas norskama.

Külm kunst.

Kui on sul tüse rahapung,
 esteetiline hinges tung
 ja tahad kunsti näha sa —
 üht operetti tantsuga.
 Wiltsaapad omal osta siis
 raudahi, puid, ka sülda wiis
 ja siis wõid julgelt perega,
 teatris kunsti maitseda!

Kutsuti miilits ja Supilurjus rändas jälle jaoskonna poole.

Seekord jõudis ta õnnelikult pärale, sest miilits oli juba täna sakuskaga kõige suuremal masstabil tegemist teinud

Jaoskonna ülem hakkas protokollerima.

„Teie nimi?“

Supilurjus waatas wilguks toalakke ja hakkas siis kuulipritsilise kiirusega seletama:

„Minu nimi on Jahma-Ludra-Tangu-Budra-Raha-Na-Et-Gwored-Taga ma olen kuulud Saarema jog fakiir ja bramiin ja urbiin ja ma sündisin kaks aastat enne sündimist aga siis elasin ma päiksewarjutuse näol ma olin päiksewarjutus siis käisin ma Napoleoniga kui see Moskwas oli Kadriorus Peter Suure saunas wihtlemas ja selle tagajärjel tuli suur weeuputus, mis ilma eeskawamuuteta nelikümmend ööd ja nelikümmend päewa kestis ja kõik miilitsa jaoskonnad ära uputas ja teiste uppujate seas olete ka te ja ma to see tindipoti sellepärast aufwiederseen prassai bansai harakiiri secolo pikolo sekwestrokolo okolo pokolo pommitrokolo sorinta printa tarawinta . . .“

„Pidage, pidage!“

„. . . akustrookus pookus pommitrookus trantanella parabella sikumlakum lakutrokum sulipili sunniwili kakunässi näpupassi sõdur sassi waterpassi pompuassi metsakassi terpeniini paganiini pumm trah tararahh . . .“

„Pidage, pidage, kurat, pidage ma ei saa midagi aru!“

Pool tundi jändas Supilurjus samas stiiis edasi, jõi kaks klaasi tinti tühjaks, söi terve protokollu raamatu ära ja tsuskas tosina sullepäid omale naba auku.

Siis asetati ta ilusti autosse ja toimetati Seewaldisse.

Nüüd elab ta Seewaldis, nagu wana parun ja wilistab omale habeme territoriumisse. Tal on ilus wäike, puhas ja soe kammer elektri walgustus ja prii söök. Ja mitte mingisugust muret. Kel pea otsas, see juba kunagi hädasse ei jää, waid hoiab end ikka wee peal. Wähemalt nii kaua kui lolle ja hullumaju weel siin plaaneedil leidub.

Gori.

Spiritismus Wõrus.

Hans v. Kakk.

Graf Cagliostro waim liigub Wõrus ja on siinse Kiirsidujate Salga ametnikkude sisse asunud. Need on osawad spiriitid. Wenemaal räägiti nii, et kapellmeister on see, kes teeb изъ капли спирта рюмку водки; siinsed Eesti ametnikud aga teewad — mitte millestki — pangi piiritust. Kudas see teile meeldib? Asi on aga lihtne. Kui, näit, komandole pühadeks ehk Uueks aastaks piiritust wälja anti, seletasid jagajad ametnikud poistele, et piiritus on ladust liitrite wiisi wälja antud, aga kästakse jagada toopidega, iga 16 mehe peale üks toop. Prantsuse liitrid aga raske Eesti toopide peale arwata. Kutsuti prowiisor Waim-Hull appi. See oli õpetatud mees ja leidis, et toobis 800 grammi on. Nii sai siis iga mees 50 grammi piiritust. Poisid lasid napsu watsa ja kergitasid kübarat.

Aga õhtu oli üks sanitar piirituse jagajate korterist mööda minnes seal suurt kisa ja lärmi kuulnud. Poiss küsis majahoidjalt, mis seal lahti on. See wastas, et isandad Runter ja Sopp on spiriitid ja kutsuwad waime wälja. Sanitar, kes mulle seda lugu rääkis, oli nii uudishimulik, et — ronis akna all olewa telegrafi posti otsa ja waatas, mis seal sünnib, sest spiriitid ansid teisel korral. Poiss nägi omaks imestuseks, et seal lihtsalt lakkumine oli, kus õed lillepottide sisse oksendasid. Sanitar ronis posti otsast maha ja murdis selle üle pead, kust nad nii palju wiina peaks wõtma, et iga õhtu waime wälja kutsuda? Tõusis kahtlus, sest spiritismuse seansid pandi ikka sel ajal toime, kui komandole spirituse jagamine oli.

Poiss läheb teine päew era-apteeki ja küsib rohuteadlaselt:

— Kui palju liitrit on pangis? —

„12,3 liitrit,“ wastab farmatsõit.

— Aga, kui palju toopi? —

„10 toopi.“

— Kui palju liitrit on siis toobis? —

„12,3 : 10 = 1,23 liitrit ehk 1230 grammi.“

— Kui seda 16 mehe peal jagada, kui palju tuleb siis nina peale? —

„75 grammi.“

Nüüd sai poiss aru. Prowisor Waim-Hull aga rehendas iga toobi 430 grammi wäheha ja see andis 30 toobi peale 12900 grammi „ülejäaki“, s. o. rohkem, kui pang piiritust. Sellega wõib ju kenasti waime wälja kutsuda!

Soowitame niisugust jagamist igale ametnikule, keda spiritismus huwitab, aga — ainult sel juhtumisel, kui komando rehkendada ei oska.

Tarwilik oleks, et Terwise rikkumise Walitsus ülewalnimetatud ametnikke — pärast demobilisatsiooni — aktsiisi walitsusesse üle wiiks: seal oleks nad koha peal.

Plekiline soetõbi.

Küll on kirjutatud ajalehtedes plekilisest soojastõwest, kuid need kirjatükid on ikka liig tagasihoidliku sisuda ja pealiskaudsed ja on sihitud peaaesjalikult neile, kes seda haigust teoreetiliselt põewad. Et aga praktilistele haigetele näpunäiteid anda, siis palusin „Meie Mats'ilt“ oma ridade awaldamiseks lahket luba, sest et „Meie Matsis“ on seni ikka retsepti antud, küll popsile, küll ministrile, kes aga millegi haigusega põewad.

Plekiline soetõbi (lad. keeli: Plekus wiru tüüp) on oma alguse saanud mitmesugustest hallikatest.

Nende ridade otstarb on aga selgeks teha, kust ta meil Eestisse on tulnud.

Seni on selle haiguse äratundmiseks paljud õpetud mehed pead murdnud ja higistanud. Professorid, assessorid, doktorid ja lektorid on wäljamaal uurimas käinud, kuid Eestimaale tagasi pöördes saiwad nad seile haiguse idu kätte.

Plekiline soetõbi on nii kardetaw, et seda mitte ükski elawad, waid ka eluta olewused põewad ning eluta haigetelt on see elawatale külge hakkunud nagu wiimased juurdlused näidanud.

Algame eluta asjast.

Lugeja mäletab, et meil juba ammu ajalehtedes walged wõi mustad (mustad nagu see wiimasel ajal moodus on) plekid on,

Neid tühje trükimata kohte nimetatakse ajakirjanduse anaatoomias — plekkideks. —

Ka soojatõwe tundemärgid ei puudu sarnasel ajalehel. Näituseks, kui inimesel soe on, siis heidab ta musta riide seljast maha ja jääb aluspesuga ehk jälle päästab sealt, kus palawikku tunda, riide lahti, kust walge koht wälja paistma hakkab.

Niisama on ka ajalehel.

Et see haigus aga wäga külgehakkaw on, hakkas ta ka inimestele just siis, kui need sarnaseid, haigeid, ajalehta lugesid. Aga ka teisest küljest ei wõi ütelda, et leht kunagi ilma plekita oleks. Näituseks trükitähed teewad ajalehe paberi kirjuks ja plekiliseks, nagu põeks see rõugehaigust, ka niisugusedki ajalehed wõiwad plekilist soojatõbe tuua. Näituseks rahwasaadikute Z. ja U. kõrwakiil, mis U-e larfi plekiliseks tegi ja palawikku sünnitas.

Plekid ei löö siiski igalühel mitte naha peale, waid jääwad ka mõnel sisse ja niisugusel juhtumisel tuleb seda häbiplekki soojastõweks nimetada. See haigus on kardetawam, kui esimene ja iga terve inimene peaks sarnasest haigest eemale hoidma, ega teretamiseks kunagi mitte kätt andma.

Plekilise soojatõwe wastu on kõige paremad rohud: esimesele, 2 puuda ajalehest wäljalõigatud tükk, mis trükimata jäänud 20° põletis puuga ehk põlewa kiwiga sisse keeta ja seda

kompotti taolist segu kolm korda päewas sissewõtta. (Rahwasaadikutel enne koosoleku algust) teisele aga aitab ainult lõikus. Nimelt igaüks, kes seda haigust, mis teises osas nimetatud, põeb, lasku ennas kohe ümber lõigata ja haigus, kui käega wõetud.

Lõpuks pean tähendama, et need retseptid ainult tallinnlastele on wälja kirjutatud, sest mina waatan palju temperatuuri peale, mis aga Toompea abserwatooriumi teadete järele warsti 95° peale tõuseb, siis saab maamees ilma retseptita plekilisest soojasttõwest lahti.

Dr. Kaera Jaan.

Nagu ütles.

„Kirju nagu keeluseadus“, ütles saunaplika Wiru daamest mõõda minnes.

„Tume nagu täheteadus“, ütles alewi akustikas elaw kodanik rahukonwerentsi teateid lugedes.

„Sulab nagu suhkur kohale jõudes“, ütles riigiametnik piiritusele wett hulka lisades.

„Magab nagu maaseadus“, ütles maapapi peaministri jutuletahtjate sabas seistes.

„Läbikaswanud nagu Lääne armee“, ütles sõdur kui „Siuru“ kõrwad pea alla pani.

„Külm nagu kuhu süda“, ütles daame „Estonia“ kontsertsaalis ja istus ratsa aurutoru selga.

„Kõitstab kõri nagu klaasipuru“, ütles keegi tsekileiba närides.

August Brawó.

Onu ja onupoeg.

(„Sokukese“ wiisil.)

Onu: Tule siia, tule siia, sõbrakene, ministriks saad, ministriks saad, mehikene. Autos sõidad, autos sõidad sina ikka söögilaua, söögilaua saad sa rikka!

Onupoeg: Ole ikka, ole ikka, onukene, ei see lähe, ei see lähe kallikene. Ministriks meil, ministriks meil olla paha. Hirmsat waewa, hirmsat waewa saab ta näha.

Onu: Oh sa sõge, oh sa sõge mehikene, wõi ei taha, wõi ei taha, herrakene? Ei ta ennast, ei ta ennast tunne waewas, alati ta, alati ta nagu taewas.

Onupoeg: Mis nüüd waidlen, mis nüüd waidlen, onukene, olgu peale, olgu peale, wennakene. Ministriks läen, ministriks läen, loorbert niidan, kabinetis, kabinetis aega wiidan!

„Rahwasuust“ Oswi.*)

*) Kuulsin, üks riigiametnik laulns. Ja kui riigiametniku suu piiritust maitsta sai, siis see ikka rahwasuu on!

Oswi.

Wisandid.

Mõtted kurwad, mõtted jahust, waimus näen ma nälginde karja, — mõtlen: muud ei tee kui sarja, kui ei sa nüüd asja rahust!

*

„Sa minu ingel, magu Jumal, sa minu wäikene brunett!“
nii õhkas keegi „oh ma rumal, ta iludus oli puu, korsett!“

*

„Sina ei pea mitte warastama.“
(katsub „Päewaleht“ parastada) — just nagu ei teaks, kelle „mehed“, on need altkäemaksu wõtjate „ehed.“

*

Warasta, siis löödaks kinni, ela ausalt, — hing jääb kinni, waleta, kõik ukсед lahti, räägi tõtt, — saad kohe lahti!

August Brawó.

Uuemad kõmusõnumid.

Johannes Üksi on uue täiwastase rohu üles leidnud. Mehike olla kaks ööd ja kolm ja pool päewa ettewõtte kallal pead murdnud ja mõtleb nüüd selle peale patenti wõtta. Seda kuulsin ma ühe ustawa isiku käest ja kui see tõsi on, siis tuleb Üksile tänuks terwishoiu-walitsuses kantslelei-ametniku koht muretseda.

Arusaamatul kombel tahtsid mõne päewa eest jälle salakauba-wagunid üle piiri weereda. Arwatakse, et siin maa-alused wõimud sihilikult kaasa aitawad.

Leib on jälle haganaseks muutunud. Teda tarwitakse peaasjalikult libedatele kõnniteedele raputamiseks.

Eesti mark tõusis Olewiste torni. Selle tõttu ei saa ta enam langeda. See on rahaturule õige tähtis. Ainuke halb asi — ei saa teda enam sealt kätte. Ja auk sees kah kuramusel! Ei wõeta renteis wastu!

Tulewal nädalal juhtub „Kalewipoja“ peal jälle tulekahju. Palutakse asjast huwitatud isikuid osawõtma ilmuda.

Oswi.

Wiimased teated.

Räämal waikne, ainult mõnes kohas suitseb weel „gonni“ wabrik. Hasselblatt palub sulailma.

Turul maksawad 100 mätast — 100 marka.
15 I 20. Wastutaw toimetaja A. Tammo.

Puskari uputuse ajal.

Ja Jaan kogus igast trahvist ja karistusest ühe paari oma laewa, et siis minna ja ära hävitada kõik puskari pruulijad. Ja ta saatis tuwikese wälja ja see tuli tagasi samagonna pudel suus. Ja Jaan nägi, et weel ei ole maa puskarist kulw ja sellepärast waja weel oodata.

Järgmine „Meie Mats“, nr. 53 ilmub laupäewal, 21. weebruaril.